Proiect LIFE FOR BEAR - LIFE 13 NAT/RO/001154

Conservarea populației de urs brun (*Ursus arctos*) din România

LIFE FOR BEAR

NATURA 2000

Life

Despre LIFE FOR BEAR:

Perioada de derulare: 01.10.2014 - 01.10.2019
Total buget proiect: 1.567.512 Euro
Contribuția U.E.: 1.115.911 Euro - 71,19%

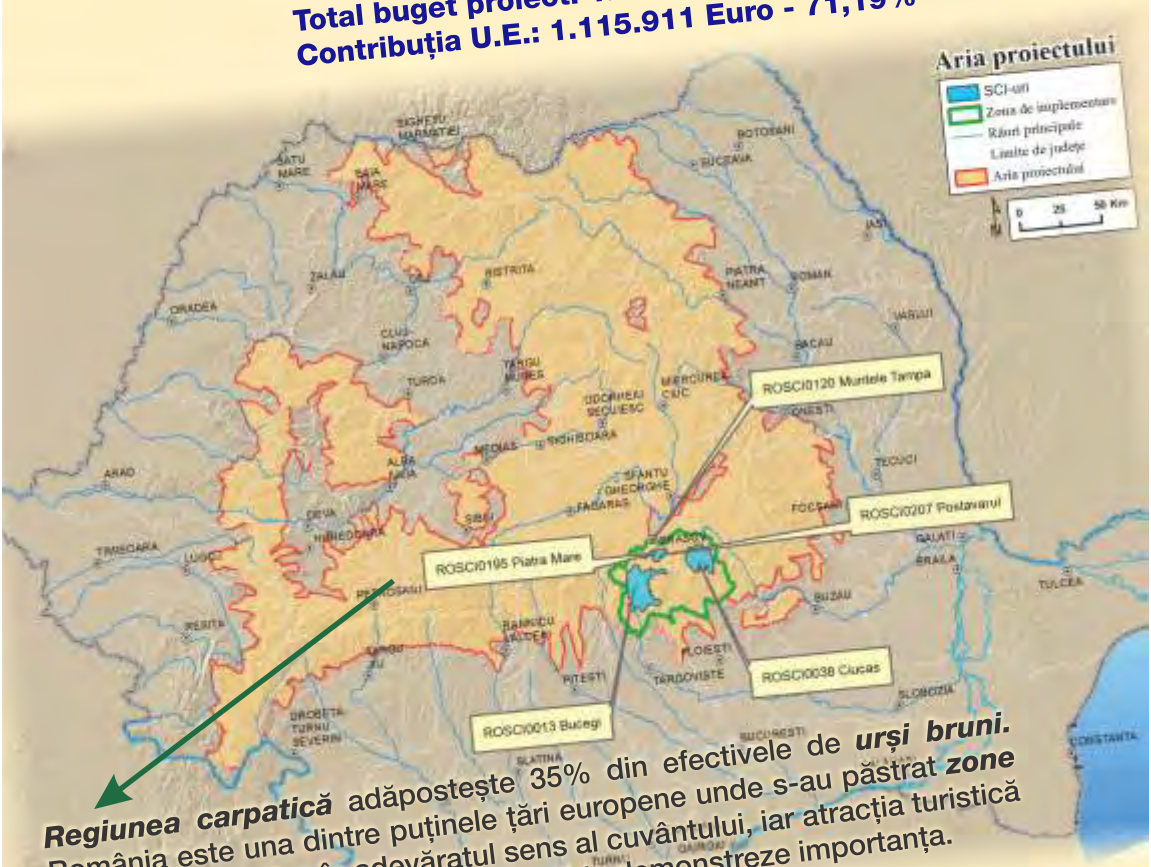

Regiunea carpatică adăpostește 35% din efectivele de ***urși bruni.*** România este una dintre puținele țări europene unde s-au păstrat ***zone naturale sălbatice*** în adevăratul sens al cuvântului, iar atracția turistică exercitată de acestea nu face decât să le demonstreze importanța.

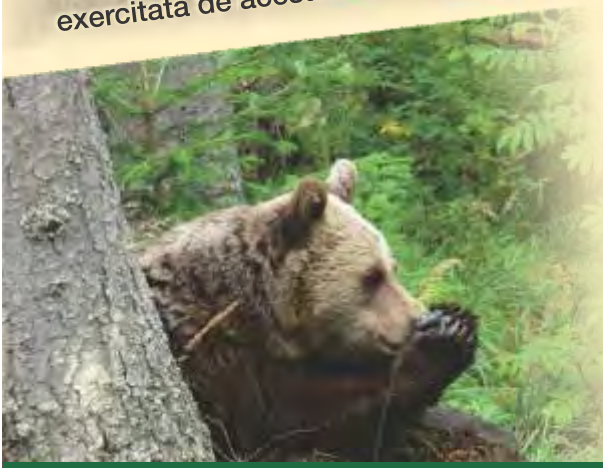

Ursul brun este o ***specie simbol pentru conservarea biodiversității***, prezența acestei specii indicând existența unor habitate naturale care au o valoare ecologică ridicată, respectiv a unor ecosisteme funcționale ce pot constitui modele fundamentale pentru reconstrucția ecologică a altor zone/regiuni.

IMPORTANȚA PROIECTULUI

Deoarece s-au sesizat schimbări îngrijorătoare în comportamentul ursilor, proiectul *Life for Bear* vizează adoptarea unui management complex al conflictelor om – urs, prin testarea de metode noi, îmbunătățirea celor aplicate anterior, respectiv optimizarea soluțiilor pentru reducerea conflictelor rezultate din alte proiecte anterioare.

OBIECTIVELE PROIECTULUI

Reactualizarea planului de management a populației de urs din România în contextul dezvoltării socio-economice.

Optimizarea managementului deșeurilor menajere, pentru reducerea conflictelor om-urs în zona Brașov-Valea Prahovei.

Îmbunătățirea atitudinii grupurilor de interese locale și naționale cu privire la conservarea populației de urs brun și promovarea siturilor Natura 2000

Transferul unor tehnici de bune practici către factorii de interes în conservarea și managementul populației de urs brun.

Îmbunătățirea stării de conservarea a populației de urs brun din zona de conflict Brașov-Valea Prahovei.

Care sunt problemele ce amenință conservarea ursului brun ?

MANAGEMENTUL INEFICIENT AL DEȘEURILOR MENAJERE SITUATE LA MARGINEA PĂDURII

Hrănirea cu gunoaie a urșilor, presupune în cele mai multe cazuri, consumarea resturilor alimentare inclusiv cu ambalaj (lucru foarte periculos pentru animale!), ce provin de la pubele de gunoaie, amplasate la marginea pădurii, în zonele rezidențiale sau în zonele din interiorul pădurii, frecventate de turiști.

Existența deșeurilor menajere, a determinat formarea unui comportament deviat al urșilor *("urși habituați"*), constatându-se astfel că: în aceste zone critice s-a redus perioada somnului de iarnă („hibernare"), astfel existând urși care frecventează zonele de colectare a gunoaielor și în timpul iernii; a crescut numărul de pui născuți de ursoaică (frecvent sunt întâlnite cazuri cu 3-4 pui); și-au pierdut frica față de om (acceptă prezența omului la distanțe foarte mici).

TURISMUL NEORGANIZAT

Legislația din domeniile: silvic, cinegetic și protecția mediului prevede sancțiuni pentru abaterea persoanelor neautorizate de la căile de acces și trasee turistice în zonele forestiere.Tot odată este interzisă hrănirea animalelor sălbatice și apropierea față de acestea, precum și camparea în locuri neamenajate aflate în habitatul ursului (interiorul pădurii și golul alpin). Cu toate acestea, hrănirea urșilor, apropierea față de aceștia, plimbarea și camparea în zone neamenajate și utilizarea autovehiculelor de teren (off road, ATV, enduro), sunt modalități de recreere din ce în ce mai căutate (în special în zona Brașov - Valea Prahovei), fără respectarea prevederilor legale.

Tratamentele silviculturale care promovează speciile de umbră și limitează tăierile rase în habitatul ursului, atrag diminuarea prezenței speciilor arbustive și arborescente care constituie o parte din dieta ursului (Afin, Zmeur, Mur, Scorus, Corcodus, Măr pădureț, etc.).

Normele silvice actuale aplicate în silvotehnică, pot avea și un impact negativ indirect, prin reducerea ofertei trofice reprezentată de populațiile de ungulate (Cerb, Caprior, Mistreț și Capră neagră).

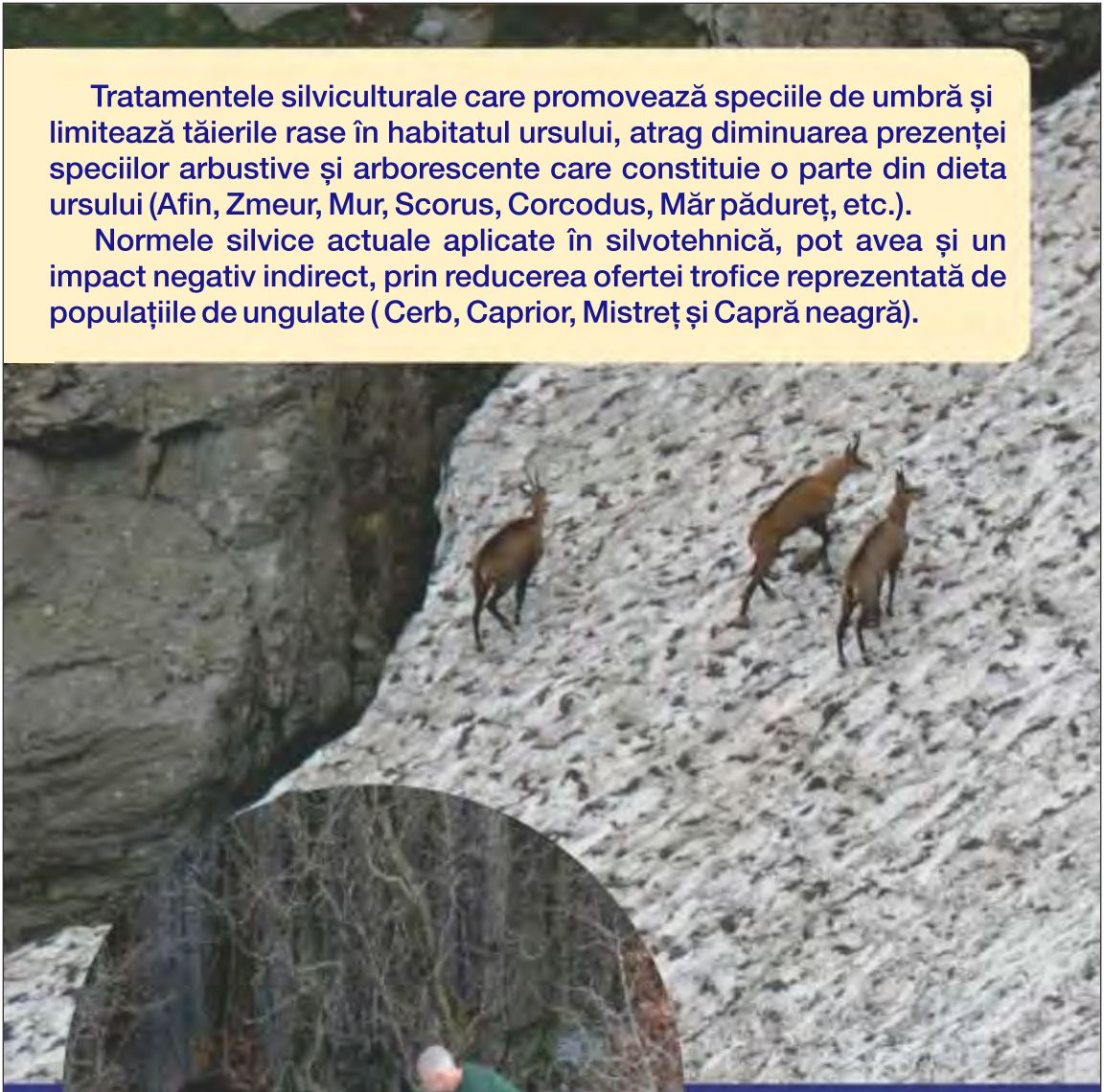

Managementul ineficie
hranei faunei de interes c
om-urs prin încurajarea
antropice pentru căutarea
a resturilor menajere, fer

Astfel prin lipsa lucrări
hrană pentru fauna de int
ale ofertei trofice, atât d
punct de vedere calitativ, in

DIMINUAREA OFERTEI TROFICE

nt al suprafețelor special destinate asigurării inegetic, conduce la creșterea conflictelor deplasări urșilor în apropierea zonelor hranei (locuri de colectare și depozitare me de animale, livezi și culturi agricole). ilor de îngrijire aplicate în suprafețele de teres cinegetic, se pierd surse importante in punct de vedere cantitativ cât și din fluență resimțită sub raportul diversității.

ATITUDINEA NEGATIVĂ A COMUNITĂȚILOR LOCALE ȘI A FERMIERILOR

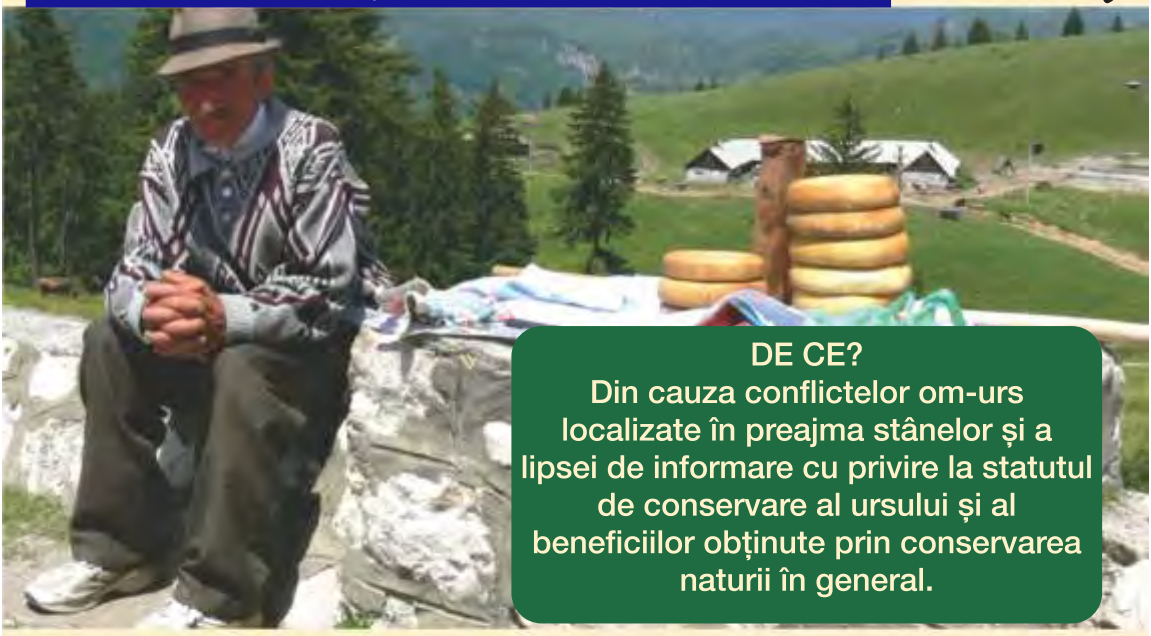

DE CE?
Din cauza conflictelor om-urs localizate în preajma stânelor și a lipsei de informare cu privire la statutul de conservare al ursului și al beneficiilor obținute prin conservarea naturii în general.

CONFLICTE LA STÂNE, LIVEZI, STUPINE

Vara, în preajma stânelor situate în zonele montane și submontane, au loc numeroase conflicte om-urs rezultate în urma prădării efectivelor de animale domestice. Acestea se finalizează de multe ori cu uciderea urșilor utilizând diferite metode de braconaj (capturare urs cu laț, otrăvire,etc.)

Amploarea conflictelor apărute în livezi și stupine este mai redusă decât cea a conflictele apărute în zonele cu resturi menajere, însă frecvența acestor cazuri este mai mare în perioada vară-toamnă, în special atunci când nu există fructificație în pădure.

PLANUL DE MANAGEMENT AL URSULUI BRUN NU ESTE ACTUALIZAT !

În ultimi ani România a cunoscut o dezvoltare continuă a infrastucturii de transport și recreere (case de vacanță, pensiuni, complexe turistice), mai ales în zona Brașov-Valea Prahovei, precum și a complexelor rezidențiale din interiorul și de la marginea pădurii (în zona montană).

Tot în această perioadă s-au intensificat lucrările agricole, respectiv a crescut numărul de animale domestice, având efecte directe regăsite în managementul defectuos al pășunatului (animalele domestice pasc de multe ori în pădure).

Influența acestor factori manifestă un impact negativ asupra arealului ursului, iar actualizarea planului de management a devenit o necesitate în acest context. Rolul acestuia este de a prevedea măsuri în vederea reducerii impactului dezvoltării antropice asupra populației de urși.

CE e de făcut??

Proiectul Life for Bear propune armonizarea intereselor din contextul public – dezvoltarea diverselor sectoare în cadrul strategiilor naționale pentru a asigura convieţuirea ursului cu factorul antropic.

CUM?

Prin ***reducerea*** la minim a efectelor negative ale procesului de dezvoltare socio-economică și ***implementarea*** metodelor de conservare ecologică.

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI

- ✓Analiza socio-economică a grupurilor de interes.
- ✓Analiza conflictelor om-urs la nivel național şi la nivel local în zona de conflict Braşov - Valea Prahovei.
- ✓Analiza bonității (calității) habitatului ursului brun la nivel național prin prisma dezvoltării socio-economice din ultimul deceniu.
- ✓Revizuirea planului de acțiune pentru conservarea populației de urs brun din România și dezvoltarea unei baze de date în sistem GIS, ce va sta la baza revizuirii planului de management al populației de urs din România.
- ✓Crearea unei echipe de specialişti acreditați (BEAR CONFLICT) funcțională, pentru rezolvarea situațiilor conflictuale dintre om şi urs.
- ✓Capturarea, relocarea şi monitorizarea exemplarelor de urs problemă la nivelul întregii arii a proiectului.
- ✓Îmbunătățirea ofertei trofice favorabile hrănirii naturale a ursului în vecinătatea zonelor de conflict.
- ✓Elaborarea unui set de măsuri cu aplicabilitate în amenajarea pădurilor care să prevadă măsuri speciale de conducere a arboretelor favorabile ursului în zonele critice.
- ✓Transferul de bune practici a unor sisteme demonstrative de protecție a stânelor, livezilor, culturilor agricole şi fermelor apicole, în vederea reducerii conflictelor om - urs.
- ✓Monitorizarea impactului proiectului asupra populației de urs și asupra factorului antropic.
- ✓Schimb de experiență cu alte proiecte LIFE.
- ✓Informare, conștientizare și diseminarea rezultatelor

REZULTATE PRECONIZATE

- ✓ Cunoașterea necesităților și așteptărilor factorilor interesați determinate în urma unui studiu de sondaj opinie.
- ✓ Clasificarea și ierarhizarea tipurilor de conflicte om-urs și cauzele care au adus la apariția conflictelor.
- ✓ Îndrumar practic pentru analiza bonității habitatelor pentru urs în zona de conflict.
- ✓ Plan de acțiune revizuit pentru conservarea populației de urs brun din România.
- ✓ Echipa BEAR CONFLICT formată din specialiști acreditați de Ministerul Mediului funcțională și dotată coresponzător.
- ✓ Un îndrumar tehnic pentru stabilirea pagubelor produse de urs.
- ✓ 20 exemplare de urs relocate în afara zonelor de conflict și 20 exemplare de urs monitorizate prin sisteme GPS/GSM/RADIO.
- ✓ Îndrumar tehnic pentru capturarea, relocarea și monitorizarea exemplarelor de urși-problemă.
- ✓ 2 echipe de intervenție BEAR TEAM funcționale pe raza proiectului.
- ✓ Oferta trofică îmbunătățită în apropierea zonelor de conflict, prin crearea unor culturi cinegetice speciale și prin multiplicarea mușuroaielor de furnici.
- ✓ Îndrumări tehnice de aplicare a soluțiilor privind îmbunătățirea ofertei trofice, a habitatelor naturale, pentru specia urs.
- ✓ Un set de măsuri cu aplicabilitate silvocinegetică.
- ✓ Ghid de bune practici pentru îmbunătățirea sistemelor de protecție a stânelor și fermelor apicole, livezilor și culturilor agricole, în vederea reducerii conflictelor.
- ✓ O harta tematica cu distribuția ursului și a altor obiective relevante din aria proiectului.
- ✓ Îmbunătățirea managemntului resturilor menajere în zona de conflict a proiectului.
- ✓ Ghid de bune practici pentru managementul deșeurilor menajere în zonele cu urși habituați.
- ✓ Evaluarea stării inițiale de conservare a ursului brun în zona proiectului.
- ✓ Evenimente de informare și materiale de promovare și informative: panouri informative, broșuri, banner proiect, autocolante, postere, pixuri, tricouri, șepci personalizate.
- ✓ Website și forum de discuții.

Beneficiar coordonator:
INSTITUTUL DE CERCETĂRI ȘI AMENAJĂRI SILVICE
STAȚIUNEA BRAȘOV

Str. Cloșca, nr.13, Brașov
Tel.: 0268 419936; Fax: 0268 415338
E-mail: bear@icaswildlife.ro

www.icaswildlife.ro
www.forbear.icaswildlife.ro
https://www.facebook.com/lifeforbear

Tipărit în România | 2015 | © S.C. ATTGroup SRL

Autori: Jurj Ramon, Ionescu Georgeta, Ionescu Ovidiu, Ancuța Cotovelea, Mircea Giorgiana, Negrea Ioana, Candrea Aurelian, Vodă Flaviu
Concept: Spînu Andreea
Hărți: Popa Marius
Foto: Jurj Ramon

Beneficiari asociați:

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
www.mmediu.ro

www.rplpk.ro

www.bucegipark.ro

www.osrasnov.ro

Fundația Carpați
www.fundatiacarpati.ro

Acest proiect este finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura 2000.
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.